

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
МЕРЕЖІ ОСВІТНІХ УСТАНОВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

Організація та проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту на суб'єктах господарювання.

слухача групи № _____
Рослякова Євгена Руслановича

(підпис слухача)

Керівник роботи: к. т. н. доцент Юрченко В.О.
(посада, вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

До захисту: ДОПУЩЕНО
(допущено/не допущено)

(підпис керівника роботи)

З М І С Т

1. Вступ (ст. 3)
2. Загальні положення про проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту. (ст. 5)
3. Підготовчий період спеціальних об'єктових тренувань, навчань (ст. 7):
 - 3.1 Наказ про організацію підготовки та проведення навчання або тренування (ср. 7);
 - 3.2 Календарний план підготовки (ст. 9);
 - 3.3 План проведення (ст. 10);
 - 3.4 План рекогносцирування (ст. 12);
 - 3.5 План імітації (ст. 13);
 - 3.6 Особисті плани помічників (ст. 14);
 - 3.7 Акт оцінки готовності (допуск) персоналу до проведення спеціального об'єктового навчання (ст. 16).
4. Заключна частина, підбиття підсумків, розбір дій керівництва і персоналу який був залучений до навчання або тренування. (ст. 18)
5. Висновки. (ст. 20)
6. Список використаних джерел. (ст. 21)

ВСТУП

Не секрет що одне із найважливіших пріоритетів для кожної людини була і залишається особиста безпека. Навіть видатний американський психолог українського походження Абрагам Маслоу, який розробив однойменну піраміду, що по суті являє собою ієрархічну систему потреб людини, висловив припущення що потреба в безпеці – це друга по важливості потреба після фізіологічної. Це в свою чергу говорить про те що людина не може рухатись у розвитку далі, якщо не задовільнить ці дві найголовніші потреби. Кожен громадянин світу це усвідомлює і зі своєї сторони робить все можливе для того щоб жити у безпеці. При чому під безпекою слід розуміти не тільки безпеку здоров'я, але і безпеку майна, майбутнього тощо.

Зрозуміло що людина не завжди здатна самотужки піклуватись про свою безпеку. Іноді це залежить від масштабів небезпеки, іноді від дій або рішень оточуючого населення а деколи це залежить від низького рівня знань і вмінь окремо взятої громадянина. Тому цілком логічно, що на світ з'явилась система під назвою Цивільній захист. Напрямів функціонування Цивільного захисту досить багато, і одне з них це навчання працюючого та непрацюючого населення діям в умовах які можуть похитнути одну з основ піраміди Маслоу, а саме поставити під загрозу безпеку життєдіяльності.

Згідно Кодексу Цивільного захисту, навчання населення здійснюється: за місцем роботи, за місцем навчання та за місцем проживання. Також навчання населення складається з навчання безпосередньо на підприємствах, в установах та організаціях, за межами підприємств, установ та організацій керівного складу і фахівців з питань цивільного захисту та пожежної безпеки, практичної підготовки під час проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту, навчання під час здобуття відповідного освітнього рівня у навчальних закладах системи освіти,

самостійного вивчення інформації про дії в умовах надзвичайних ситуацій.

Саме спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту є вищою формою підготовки працюючого населення до дій у складних загрозливих умовах викликаних надзвичайною ситуацією того чи іншого характеру. Одним із основних завдань педагогічних працівників Навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності є здійснення методичного супроводу практичної підготовки на підприємствах, в установах, організаціях до спеціальних об'єктових навчань і тренувань.

Головним завданням навчання всіх верств населення діям у надзвичайних ситуаціях є формування культури безпеки його життєдіяльності, обізнаності щодо прав і обов'язків у сфері цивільного захисту та готовності до свідомих практичних дій в умовах надзвичайних ситуацій, а керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, - набуття навичок створювати, приймати та реалізувати управлінські рішення в межах посадових обов'язків і повноважень, передбачених законодавством у цій сфері.

Періодичність проведення спеціальних об'єктових навчань визначено низкою нормативно-правових документів, зокрема, Кодексом цивільного захисту України, постановами Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту », від 26 червня 2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях», Постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 р. № 819 «Порядок проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту». Загальні принципи підготовки та проведення навчань визначені, розробленими ДСНС України, Рекомендаціями щодо проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту (лист ДСНС від 26.04.2017 р №16-6361/161).

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРО ПРОВЕДЕННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ОБ'ЄКТОВИХ НАВЧАНЬ І ТРЕНУВАНЬ З ПИТАНЬ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Орієнтиром у підготовці та проведенні навчань і тренувань на сьогоднішній день виступає організаційно-методичні вказівки (лист ДСНС України від 26.04.2017 року «Про проведення спеціальних об'єктових навчань і тренувань з питань цивільного захисту») згідно яких, залежно від періодичності, тривалості та складу учасників спеціальні об'єктові навчання і тренування з питань цивільного захисту поділяються на:

- спеціальне об'єктове навчання з питань цивільного захисту, яке проводиться один раз на три роки, тривалістю до двох діб. Керівник навчання - керівник (заступник керівника) суб'єкта господарювання. Склад учасників - члени комісії з питань надзвичайних ситуацій, керівний склад і фахівці, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту суб'єкта господарювання, спеціалізовані служби цивільного захисту, до третини формувань цивільного захисту суб'єкта господарювання;
- спеціальне об'єктове тренування з питань цивільного захисту (спеціалізованої служби цивільного захисту), яке проводиться не менше одного разу на рік, тривалістю до однієї доби. Керівник навчання – керівник спеціалізованої служби цивільного захисту. Склад учасників - керівний склад і фахівці, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з цивільного захисту суб'єкта господарювання, відповідна спеціалізована служба цивільного захисту;
- спеціальне об'єктове тренування з питань цивільного захисту (формування цивільного захисту), проводиться не менше одного разу

на рік, тривалістю до однієї доби. Керівник тренування – керівник формування цивільного захисту. Склад учасників - керівний склад і фахівці, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з цивільного захисту суб'єкта господарювання, відповідне формування цивільного захисту.

Крім цього, згідно з вимогами пунктів 20, 21 та 22 Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444, з метою відпрацювання дій у разі виникнення надзвичайних ситуацій щороку з учасниками навчально-виховного процесу проводяться відповідно:

- об'єктові тренування з питань цивільного захисту у вищих навчальних закладах;
- День цивільного захисту у загальноосвітніх та професійно-технічних навчальних закладах;
- Тиждень безпеки дитини у дошкільних навчальних закладах. Згідно зі статтею 50 Закону України «Про освіту» учасниками навчально-виховного процесу є діти дошкільного віку, вихованці, учні, студенти, курсанти, слухачі, стажисти, клінічні ординатори, аспіранти, докторанти, керівні, педагогічні, наукові, науково-педагогічні працівники, спеціалісти, представники підприємств, установ, кооперативних, громадських організацій, які беруть участь у навчально-виховній роботі.

Навчання проводяться на завершальному етапі трирічного періоду об'єктової підготовки з питань цивільного захисту працівників після того, як вони оволодіють у повному обсязі теоретичним матеріалом відповідних програм підготовки населення до дій у надзвичайних ситуаціях.

Навчання з питань цивільного захисту проводяться у робочий час за рахунок коштів роботодавців.

3. ПІДГОТОВЧИЙ ПЕРІОД СПЕЦІАЛЬНИХ ОБ'ЄКТОВИХ ТРЕНУВАНЬ, НАВЧАНЬ

Кожен підготовчий період навчання починається з розроблення задуму тренування або навчання. Це основа кожного заходу пов'язаного з практичним навчанням працюючого населення.

3.1 Наказ про організацію підготовки та проведення навчання або тренування

Для початку підготовчого періоду, керівником суб'єкта господарювання видається наказ. Він складається з двох основних частин: констатуючої та розпорядчої.

У констатуючій частині стисло відображається:

- тему і задум навчання;
- термін і характер навчання;
- місце проведення навчання;
- цілі навчання (завдання) для різних груп учасників.

Серед цілей проведення навчання можна виділити:

1. Удосконалення навичок керівного складу в організації і проведенні заходів захисту робітників, службовців при виникненні НС, управлінні силами цивільного захисту та виробництвом при виникненні надзвичайної ситуації.
2. Закріплення практичних навичок керівному складу, штабу і начальникам служб та командирам формувань ЦЗ в прийнятті обґрунтованих рішень в умовах складної обстановки.
3. Підвищення теоретичних знань керівників спеціалізованих служб та формувань цивільного захисту в прийнятті рішень щодо виконання завдань цивільного захисту та в управлінні підлеглими службами та формуваннями.
4. Підвищення злагодженості та сформованості роботи спеціалізованих служб та формувань цивільного захисту, ступеню їх готовності до виконання завдань,

закріплення їх навичок з ведення робіт в осередках хімічного або радіаційного забруднення чи інших загроз.

5. Тренування працівників діям за сигналами оповіщення цивільного захисту та проведення заходів, передбачених планом реагування на НС.

У розпорядчій частині наказу вказуються:

- керівник навчання, його заступники, помічники, штаб керівництва навчанням та посередники при кожній групі учасників навчання;
- склад учасників навчання;
- організація управління та зв'язку на навчанні;
- порядок підготовки до навчання: керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту, особового складу спеціалізованих служб і формувань, працівників тощо;
- матеріально-технічне та медичне забезпечення навчання;
- підготовка та використання у ході навчання майна та матеріалів;
- порядок обсяг і терміни підготовки району навчання (виробничих та інших помешкань, захисних споруд, об'єктів учбово-матеріальної бази, ділянок імітації і т. і.), сили та засоби, відповідальні виконавці;
- заходи по збереженню державної та особистої власності громадян в районі навчання;
- заходи по забезпеченню заходів безпеки, особливо при роботі з технікою, вибухо-небезпечними, хімічними горючими речовинами;
- норми витрати моторесурсів, пального, мастильних матеріалів, імітаційних засобів;
- заходи по збереженню державної та службової таємниці;
- термін готовності до навчання.

Слід окремо зазначити що штаб керівництва навчанням створюється як тимчасовий орган для забезпечення розробки документів з проведення навчання, підготовки навчально-матеріальної бази, пунктів управління, робочих місць тих, хто навчається, засобів зв'язку та оповіщення, управління силами цивільного захисту, які беруть в ньому участь.

Чисельність працівників штабу керівництва навчанням визначається керівником навчання і залежить від обсягу завдань, що вирішуються під час підготовки і проведення навчання.

Посередники при тих, хто навчається, є представниками керівника навчання, які надають допомогу керівникові у проведенні навчання, а також здійснюють контроль за діями тих, хто навчається, та дотриманням ними заходів безпеки.

3.2 Календарний план підготовки

Наступним документом що повинен розроблятися, календарний план підготовки, що представляє собою більш розгорнутий і точний план покрокової підготовки до навчання або тренування. У календарному плані за відповідними розділами визначають основні заходи з підготовки до навчання або тренування, порядок і строки їх виконання, осіб відповідальних за їх виконання. Календарний план може включати перелік організаційних питань, порядок розробки документів, підготовку керівництва та посередників, організацію проведення занять з особовим складом спеціалізованих служб та формувань цивільного захисту, працівниками суб'єктів господарської діяльності за встановленими ДСНС навчальними програмами. Календарний план затверджується керівником навчання та у встановлений термін доводиться до виконавців.

Календарний план може розроблятися за наступними розділами:

- організаційні заходи;

- підготовка керівництва навчання;
- підготовка служб та формувань цивільного захисту;
- підготовка працівників;
- підготовка населення, що залучається до навчання;
- заходи з матеріально-технічного і медичного забезпечення;

В цих розділах більш детально визначаються з:

- вхідними даними;
- розробкою плану проведення навчання та інших навчально-методичних документів;
- проведенням занять зі складом керівництва, групових вправ і т. і.;
- підготовкою імітаційних засобів і матеріалів для створення вигляду більш наближених до умов реальної надзвичайної ситуації
- створенням натурних ділянок і дообладнання навчальних містечок;
- підготовкою захисних споруд, пунктів управління, маршрутів руху для приймання, розміщення і укриття спеціалізованих служб та формувань ЦЗ, персоналу СГД;
- організацією управління, зв'язку;
- забезпеченням матеріалами та інструментом для будівництва простіших захисних споруд ;
- підготовкою засобів індивідуального захисту до видачі;
- перевіркою і підготовкою автотранспорту та іншої техніки.

Календарний план розробляє та підписує начальник штабу керівництва навчання, затверджується керівником навчання.

3.3 План проведення

Одним з найголовніших документів для підготовки тренувань і навчань цивільного захисту є план проведення цих заходів. В ньому перелічується чітка

послідовність дій всіх учасників заходу та загальний хід тренування або навчання.

План проведення може включати в себе наступну інформацію:

- вихідні дані: тему, навчальні цілі для кожної категорії тих хто навчається, місце проведення та час проведення навчання;
- склад учасників залучених на навчання;
- задум навчання, в якому відображається: вихідна обстановка; групування сил та місць пунктів управління; завдання, які виконуються тими, хто навчається (до формувань включно) та сусідами;
- райони та ділянки здійснення основних дій;
- порядок проведення (зміст етапів навчання, навчальні питання, які відпрацьовуються на кожному етапі, перелік документів для відпрацювання тими, хто навчається, порядок залучення особового складу формувань та служб до практичних заходів, які виконуються в ході навчань);
- хід навчання: зміст навчальних питань, обстановка на зазначений час та її імітація, порядок і зміст роботи керівника навчань, його заступників, помічників та посередників, очікувані дії тих, хто навчається при відпрацюванні кожного навчального питання;
- час закінчення навчання;
- заходи, які виконуються після загального сигналу “Відбій”;
- час, місце і порядок проведення загального та часткового розбору навчання.

До плану проведення навчання, поруч з навчальними питаннями, повинні включатись заходи, які сприяють удосконаленню навчально-матеріальної бази об'єкту з цивільного захисту та конкретні роботи по моделюванню і вивченню надійності роботи об'єкту у надзвичайних ситуаціях. План розробляється штабом керівництва навчання і затверджується керівником навчання.

При поданні на затвердження плану проведення навчання до нього додаються окремо розроблені додатки:

- план об'єкта з графічним показом ділянок, пунктів відтворення обстановки та переліком засобів імітації;
- графік нарощування обстановки з переліком ввідних;
- схема розгортання сил і засобів у місцях (ділянках) відпрацювання практичних заходів та їх змістом;
- термінові донесення за навчаннями.

3.4 План рекогносцирування

З метою розробки та уточнення елементів і деталей плану проведення навчання з урахуванням характеру місцевості, особливостей об'єкту, його виробничої діяльності, наявності під'їзних шляхів, стану маршрутів та інших елементів, керівником навчання проводиться рекогносцирування району навчання, до якої залучаються заступники і помічники керівника навчання, штаб керівництва і посередники. Ця робота відображається у плані рекогносцирування району навчання, в якому в свою чергу вказується:

- мета рекогносцирування;
- склад групи рекогносцирування;
- наданий автотранспорт;
- час рекогносцирування;
- порядок проведення рекогносцирування.

В ході рекогносцирування керівник навчання уточнює і остаточно визначає:

- район навчання, його кордони і основні місця ведення практичних робіт;
- вихідну обстановку;

- район розташування формувань та необхідний обсяг робіт по його обладнанню;
- етапи навчання, послідовність і порядок відпрацювання навчальних питань;
- завдання формуванням та іншим учасникам навчання;
- порядок взаємодії при відпрацюванні кожного з навчальних питань;
- ділянки імітації, її обсяг на кожному із них і необхідні для цього сили та засоби;
- обсяг заходів з підготовки до навчання виробничих і службових приміщень, житлового фонду, захисних споруд, навчальних містечок і необхідну кількість сил та засобів для цього;
- місця і порядок проведення санітарної обробки людей та знезараження одягу, спорядження, техніки;
- порядок оповіщення, зв'язку, управління і організації комендантської служби при підготовці і проведенні навчання;
- заходи безпеки в ході навчання, а також міри по збереженню державної та особистої власності громадян;
- місце, час і порядок проведення загального та часткового розборів;
- район та місце збору особового складу формувань та інших учасників навчання по його закінченню, порядок їх повернення до місць постійного розташування;
- заходи по приведенню району навчання у порядок по закінченню навчання.

В ході рекогносцирування керівник навчання вивчає також санітарно - епідеміологічну обстановку, згоджує з місцевими органами влади необхідні питання, які торкають навчання.

При підготовці показових навчань на рекогносцирування додатково намічаються місця показу та розіграшу епізодів навчання, пункти розміщення тих, хто навчається і маршрути їх переїзду та переходу.

3.5 План імітації

На підставі плану проведення навчання, даних рекогносцирування та наявності імітаційних засобів, розробляється план імітації, який включає заходи, які забезпечують створення обстановки наближеної до умов в осередках надзвичайної ситуації. План розробляється помічником керівника навчання з імітації разом з відповідними службами, при необхідності до нього прикладаються відповідні схеми.

У плані імітації необхідно вказати:

- ділянки, об'єкти, види, характер та час імітації;
- сили та засоби, які надаються для виконання імітаційних робіт;
- відповідальних виконавців;
- засоби зв'язку і сигнали управління імітацією;
- міри по охороні засобів імітації та забезпеченню безпеки;

Якщо до плану імітації прикладається схема, то на ній умовними знаками позначаються місця імітації пожеж, завалів, руйнувань, забруднень, пошкоджень на комунально - енергетичних мережах, знаходження статистів або манекенів, які позначають уражених і інше.

Імітація залежить від навчальних цілей, особливостей об'єкту, характеру місцевості і забудови території, наявності імітаційних засобів. Імітація повинна відповідати обстановці, яка складається до визначеного часу і плану проведення навчання. Окремі елементи осередків ураження можуть доповнятися знаками, покажчиками та пояснювальними написами.

3.6 Особисті плани помічників

Також невід'ємною частиною пакету підготовчих документів до навчань і тренувань є особисті плани помічників, заступників та посередників. Вони можуть розроблятися з наступним змістом:

- вихідні дані: тему, навчальні цілі для кожної категорії тих, хто навчається, місце проведення, час проведення навчання;
- склад учасників, залучених на навчання;
- вихідна обстановка; групування сил та місць пунктів управління; завдання, які виконуються силами ЦЗ району (міста, СГ) тими, хто навчається;
- райони та ділянки здійснення основних дій;
- порядок проведення (зміст етапів навчання, навчальні питання, які відпрацьовуються на кожному етапі, перелік документів для відпрацювання тими, хто навчається, порядок залучення особового складу формувань та служб до практичних заходів, які виконуються в ході навчань);
- хід навчання: зміст навчальних питань, обстановка на зазначений час та її імітація, порядок і зміст роботи керівника навчань, помічників та посередників, очікувані дії тих, хто навчається при відпрацюванні кожного навчального питання;
- час закінчення навчання;
- заходи, які виконуються після загального сигналу “Відбій” ;
- час, місце і порядок проведення загального та часткового розбору навчання.

Крім того, обов’язково на навчання, тренування готується оперативно-технічна та звітна документація з урахуванням оперативної обстановки, яка може скластися у зоні надзвичайної ситуації та в ході ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, ведення якої здійснюється за необхідністю у відповідності до вимог і форм, які визначені наказом Міністерства внутрішніх справ України від 26.12.2014 №1406 «Положення про штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації»:

- Журнал реєстрації розпоряджень керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.
- Оперативний журнал з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.
- Розрахунок сил і засобів (техніки), залучених до ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.
- Карта зв'язку у зоні надзвичайної ситуації.
- Доповідь старшої посадової особи про склад і засобів (техніки), що прибули для ліквідації наслідків надзвичайної ситуації (вибули із зон надзвичайної ситуації).
- Звіт про роботу залучених до ліквідації наслідків надзвичайної ситуації сил та засобів (техніки) цивільного захисту.
- Робоча карта (схема) зони надзвичайної ситуації.
- Оперативний план заходів з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.
- Журнал обліку постраждалих та загиблих під час надзвичайної ситуації.
- Журнал обліку матеріально-технічного забезпечення ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.
- Журнал обліку аналізів проб (повітря, води та ґрунту).

3.7 Акт оцінки готовності (допуск) персоналу до проведення спеціального об'єктового навчання

З метою забезпечення досягнення навчальних цілей навчання, суворого дотримання вимог безпеки, правил експлуатації обладнання та вимог виробничих інструкцій проводиться оцінка готовності (допуск) персоналу до проведення навчання (тренування). Для цього рекомендується створити комісію підприємства, установи, організації, до складу якої включаються посадові особи, які виконують обов'язки, пов'язані із забезпеченням цивільного

захисту, пожежної безпеки та охорони праці, а також може залучатися представник відповідного територіального органу ДСНС.

Під час оцінки готовності (допуску) персоналу до проведення навчання, тренування рекомендується провести:

- перевірку документів та особистої підготовки керівного складу та працівників, які організують і здійснюють заходи навчання, тренування, виконують функції посередників з навчання, тренування;
- вибірккову перевірку знань з питань цивільного захисту в обсязі програм підготовки працівників до дій у надзвичайних ситуаціях;
- перевірку знання заходів безпеки працівників, які залучаються до відпрацювання практичних питань з навчання; огляд з визначенням ступеня готовності спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту та навчально-виробничої бази до навчання.

4. ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА, ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ, РОЗБІР ДІЙ КЕРІВНИЦТВА І ПЕРСОНАЛУ ЯКИЙ БУВ ЗАЛУЧЕНИЙ ДО НАВЧАННЯ АБО ТРЕНУВАННЯ

По закінченню навчань або тренувань традиційно підбивають загальні підсумки заходу. Проводиться аналіз і розбір недоліків або помилок якщо такі були допущені при проведенні практичної частини навчання, дається оцінка ступеню готовності суб'єкта господарювання до реалізації планів реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки. Також проводиться оцінка:

- якості відпрацювання плануючих документів для організації діяльності з питань цивільного захисту;
- при наявності стану утримання та підготовки до використання за призначенням захисних споруд цивільного захисту;
- заходів із завчасного накопичення і підтримання у готовності засобів радіаційного та хімічного захисту;
- створення матеріального резерву та запасу майна цивільного захисту;
- стану підготовки керівного складу органів управління в тому числі щодо дій органів управління у режимах підвищеної готовності та надзвичайної ситуації;
- готовності до дій спеціалізованих служб і формувань цивільного захисту;
- функціонування об'єктової (локальної) системи оповіщення та організації порядку доведення до персоналу інформації про загрозу виникнення або виникнення надзвичайної ситуації;
- організації заходів щодо забезпечення пожежної та техногенної безпеки.

В заключній частині підведення підсумків керівник навчання визначає ступень досягнення навчальної мети, дає оцінку діям керівного складу, штабу, служб, формувань і інших груп тих, хто навчався, ставить завдання з усунення виявлених недоліків в ході навчального процесу або додаткових занять. У разі необхідності в установленому порядку вносяться уточнення та зміни до відповідних планів реагування на надзвичайні ситуації, локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єктах підвищеної небезпеки, цивільного захисту на особливий період.

Підсумки спеціального об'єктового навчання або тренування з питань цивільного захисту обговорюються на розширеному засіданні об'єктової комісії з питань надзвичайних ситуацій, на підставі рішення якої керівником підприємства, установи, організації видається наказ «Про стан готовності підприємства, установи, організації до вирішення завдань цивільного захисту».

Також за підсумками проведених спеціальних об'єктових навчань і тренувань, складається звіт, що підписується керівником суб'єкта господарювання, і потім подається до місцевого органу виконавчої влади (органу місцевого самоврядування) та територіального органу ДСНС України. В звіті стисло вказуються підсумки тренувань або навчань, позитивні сторони проведеного заходу а також виявлені недоліки і шляхи їх усунення, склад та кількість учасників, а також оцінка їх дій.

ВИСНОВКИ

Отже, роблячи висновки можна резюмувати наступне. Не зважаючи на дещо скептичне відношення з боку населення до Цивільного захисту в Україні, все ж таки робота майстрів виробничого навчання та педагогічного складу всіх учбових закладів у сфері Цивільного захисту не є марною. Цей висновок можна зробити спираючись на досвід роботи майстрів безпосередньо з працівниками суб'єктів господарювання. Здебільшого тільки після проведення практичних заходів на підприємствах, в організаціях і інших закладах, працівники визнають, що отримують той рівень досвіду і навичок, який не можливо отримати в теоретичному, або самонавчанні. Приємно усвідомлювати що навчальні заклади у сфері цивільного захисту є частиною того фактору який позитивно впливає на рівень безпеки як окремо взятої людини так і підприємств або організацій.

Зважаючи на те що забезпечення особистої безпеки являє собою безперервний процес, і у зв'язку з певними факторами буде актуальним завжди, можна зробити висновок. Сфері Цивільного захисту необхідно безупинно продовжувати вдосконалювати вміння і навички з навчання населення, актуалізувати і вдосконалювати навчальну базу і розвивати мережу навчальних закладів для охоплення максимальної кількості населення. Адже від безпеки громадян на пряму залежить економічна безпека, військова та інше.

Список використаних джерел:

1. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012р. №5403 – VI.
2. Організаційно–методичні вказівки Державної служби України з питань надзвичайних ситуацій від 23.09.2013 № 02-1028/1/164 “Організаційно-методичні вказівки з підготовки працюючого населення до дій у надзвичайних ситуаціях”.
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 443 “Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту”.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 р. № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
5. Постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2013 р. № 819 «Порядок проведення навчання керівного складу та фахівців, діяльність яких пов’язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту».
6. «Поради майстру виробничого навчання курсів цивільного захисту»
С. І. Осипенко, Київ - 2017